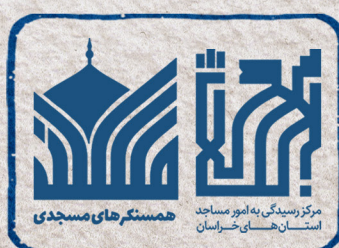

۱. مسجد؛ مرکزی برای حرکت

یکی از علل پیروزی این انقلاب مبارک در ایران اسلامی - و یا لا اقل سهولت این پیروزی - این بود که مردم به مساجد اقبال پیدا کردند؛ جوانان مساجد را پر کردند و علمای اعلام، مساجد را به عنوان مرکزی برای تعلیم، تربیت، روشنگری افکار و اذهان، مورد استفاده قرار دادند و مسجد، مرکزی برای حرکت، آگاهی، نهضت و افشای اسرار زمامداران فاسد و خود فروخته‌ی رژیم طاغوت شد. امام خامنه‌ای | ۱۳۷۵/۱۰/۱۹

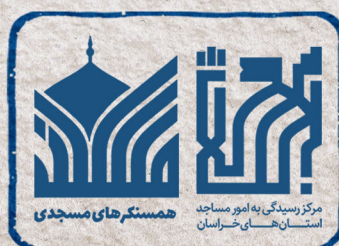

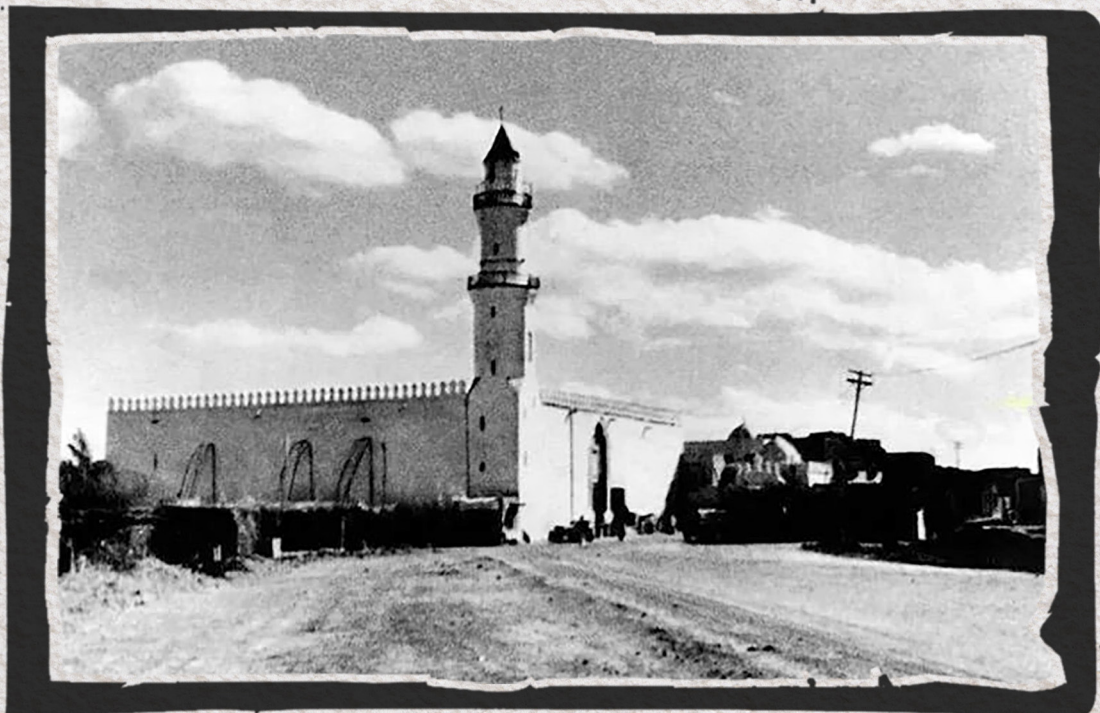

۲. معجزه مسجد

شمایی که این معجزه را از مسجد دیدید که همه قدرت‌ها را به هم شکست، نه فقط ابر قدرت‌ها، قدرت‌های دیگر را هم به هم شکست، نباید در اسلام سستی کنید. **مسجدها را محکم نگه دارید** و پر جمعیت کنید.

مسجد محلی است که از آن باید امور اداره بشود، این مساجد بود که این پیروزی را برای ملت ما درست کرد، این مراکز حساسی است که ملت باید به آن توجه داشته باشند، این طور نباشد که خیال کنیم حالا دیگر ما پیروز شدیم، دیگر مسجد می خواهیم چه کنیم؟ **پیروزی ما برای اداره مسجد است.** صحیفه امام خمینی (ره)، ج ۷ و ۱۳

۳. مساجد؛ مرکزی برای جهاد علیه کفار

در میان مسلمانان، مساجد بعنوان مراکز آغازین شکل‌گیری جنبش‌ها و حرکت‌های مردمی در مبارزه علیه ظلم و ستم نقش تعیین‌کننده‌ای داشته‌اند. بنای **نخستین مسجد توسط نبی مکرم اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم)** در مقطعی از زمان رسالت آن حضرت شکل یافت که ایشان در حال مبارزه علیه مشرکان بوده و در راستای تداوم این مبارزه تاریخی و در بدو ورود به مدینه، به بنای مکانی مقدس، جهت **استمرار بخشی به مبارزه با مشرکان** اقدام نمودند. بنابراین ساختار و شالوده مسجد در دوران مبارزاتی پیامبر اسلام (صلی الله علیه و آله و سلم) شکل گرفته و به مرکزی برای قیام و جهاد علیه کفار تبدیل شده بود.

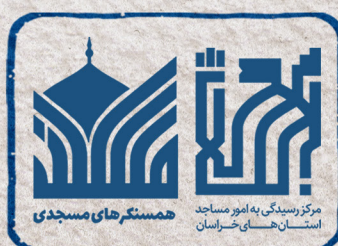

۴. مسجد؛ کانون جنبش‌های فکری و عملی

مسجد نبوی **کانون جنبش‌های فکری و عملی** بود. عقد اخوت میان امت از مواردی است که پیامبر در مسجد مدینه برقرار ساخت. گروه‌هایی که قصد تشریف به اسلام داشتند به مدینه‌النبی می‌آمدند و وارد مسجد می‌شدند؛ اسیران جنگی را در مسجد جای می‌دادند و تا آزادی و مسلمان شدن در آن نگاه‌داری می‌شدند. پیامبر (صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم) در بسیاری موارد، تازه‌مسلمانان را به صورت فردی در مسجد **آموزش** می‌داد و **گفت‌وگوهای علمی و فرهنگی** زیادی میان هیئت‌های اعزامی قبایل گوناگون به مدینه صورت می‌گرفت و جایگاه این گفت‌وگو، جایی جز مسجد نبود.

اقتباس از فروغ مسجد، ج ۱، ص ۱۸۲

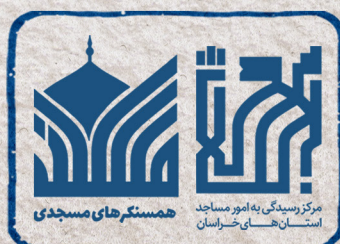

۵. مسجد؛ محل حل مشکلات مردم

حضرت علی (علیه السلام) آن گاه که کوفه را مرکز خلافت قرار داد، در آغاز ورودش به شهر کوفه، به دارالاماره (قصر حاکم کوفه) رفت - دارالاماره‌ای که طی سال‌ها به قصری اشرافی تبدیل شده بود - بلکه به **مسجد کوفه** رفت و آنجا را محل سکونت خویش قرار داد و در همان مسجد، به **تدبیر امور پرداخت**. أسود بن قیس می گوید: «بارها دیدم که علی در رجب (داخل مسجد) مسجد کوفه مردم را اطعام می کرد.»

سیره خلفاء از رحلت پیامبر تا زوال امویان

۶. مسجد؛ مکتب ایدئولوژی اسلامی

در بین سال‌های ۱۳۴۳ تا ۱۳۵۶ مسجد به مکتب و مدرس ایدئولوژی اسلامی تبدیل شد. کلاس‌های اصول عقاید، مبانی ایدئولوژی اسلام، تدریس و تفسیر قرآن از پرجاذبه‌ترین برنامه‌ها برای جوانان مخالف رژیم بود. مساجد با تأسیس کتابخانه‌های ثابت و سیار توانستند محل رفت و آمد بسیاری از جوانان شوند. همچنین مساجد با تأسیس صندوق قرض الحسنه توانستند بسیاری از گرفتاری‌های مقطعی مردم را حل نمایند و آنان را مدیون مسجد، متولیان و مؤمنان و روحانیان نمایند.

چهارده سال رقابت ایدئولوژیک شیعه در ایران، ص ۸۰۱

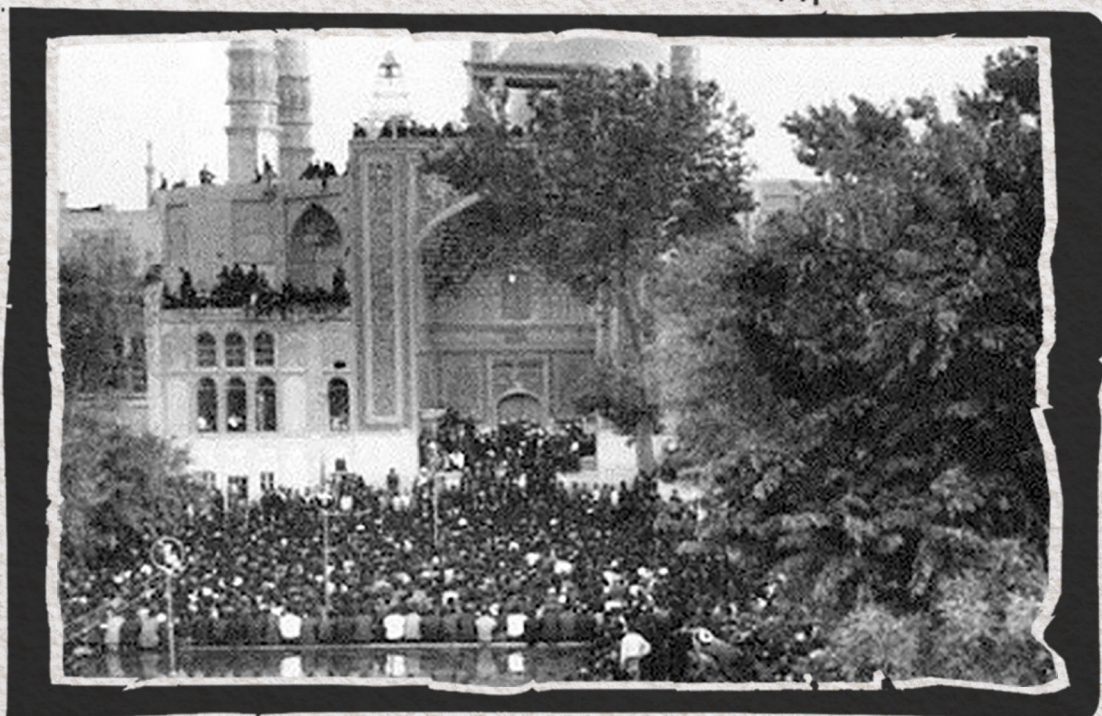
۷. مساجد؛ نقطه عطف انقلاب اسلامی

بی شک پیوستن بیش از سی هزار پایگاه (مسجد) به انقلاب می توانست توازن را به شدت به نفع جبهه اسلامی برهم زند و چنین نیز شد. از نتایج این شبکه گسترده این شد که برعکس انقلاب های جهان که چند شهری بودند؛ انقلاب اسلامی، انقلابی ایران شمول شد که از پایتخت تا دور افتاده ترین روستاها را شامل می شد. به قول بختیار «آیت الله خمینی برای جمع آوری پیروانش در هر شهری صدها مسجد در اختیار داشت، شعارها از نظر مردم مشخص شد؛ همه فریاد می زدند

چهارده سال رقابت ایدئولوژیک شیعه در ایران، ص ۸۰۳

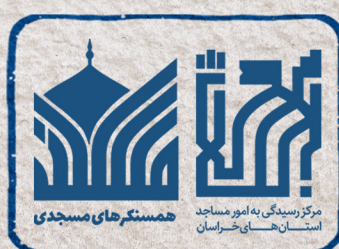
زنده باد اسلام»

۸. سازماندهی هسته‌های اولیه مبارزات

مساجد نه تنها در ایجاد حرکت و جنبش و نیز آگاه‌سازی مردم مسلمان ایران از ظلم و ستم رژیم شاهنشاهی نقش تأثیرگذار و عمیقی ایفاء نمود بلکه در کنار آن، **هسته‌های اولیه مبارزات مسلحانه** را نیز شکل‌دهی و سازماندهی کرد. ده‌ها تشکل سیاسی، مذهبی و نظامی نتیجه آگاه‌سازی، **اطلاع‌رسانی** و **هدایت** علما و روحانیت در مساجد و جلسات مذهبی و نهادهای دینی بود.

۹. کارویژه‌های مساجد

مسجد در طول تاریخ اسلام علاوه بر اینکه عبادتگاه بوده، مکان قضاوت، پشتیبانی و بسیج و سازماندهی نیروهای رزمی، رایزنی و مشاوره‌های حکومتی، تدریس، آگاهی‌آزمایش، اطلاع‌رسانی، حل‌گرفتاری شخصی، تجمع، اعتراض و... نیز بوده است؛ به همین جهت مسجد در اسلام همواره معبدي با کارویژه‌های اجتماعی شناخته شده است. گرچه کارویژه‌های مساجد در طول تاریخ دستخوش تحولی آونگ‌واره بوده، اما هیچ‌گاه فرهنگ خود را از دست نداده است.

چهارده سال رقابت ایدئولوژیک شیعه در ایران، ص ۸۰۱

